

OZNÁMENIA O STRATEGICKOM DOKUMENTE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov.

Obec Heľpa

2. Identifikačné číslo.

IČO: 00313424

3. Adresa sídla.

Obec Heľpa
Farská 588/2
976 68 Heľpa

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Starosta: Peter Hyriak
Adresa: Obec Heľpa
Farská 588/2
976 68 Heľpa

Tel: 048 / 618 61 50,670 09 41,618 62 37

Email: helpa@helpa.sk starosta@helpa.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie.

Starosta: Peter Hyriak
Adresa: Obec Heľpa
Farská 588/2
976 68 Heľpa

Tel: 048 / 618 61 50,670 09 41,618 62 37

Email: helpa@helpa.sk starosta@helpa.sk ouhelpa@stonline.sk

Miesto na kon.: Obec Heľpa, Farská 588/2, 976 68 Heľpa

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa 2015 – 2024 (aktualizovaná a dopracovaná verzia pôvodného PHSR podľa nových podmienok zákona 309/2014).

2. Charakter.

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Heľpa, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Bol aktualizovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

3. Hlavné ciele.

Strategický cieľ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komúní, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisústnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Heľpa nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť ochranu životného prostredia (ochrana všetkých chránených území a lokalít NATURA 2000, jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Obmedzí negatívne efekty poľnohospodárskej výroby. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Heľpa, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do lesníctva a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou a rozvojom folklórnej infraštruktúry, rekonštrukciou kultúrnych pamiatok, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby“.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových

rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie. Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Heľpa je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby. K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Heľpa. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné opatrenia vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Heľpa, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, priemyslu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
Podprogram 1.3. Podpora inováčných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Opatrenie 2.2.2.

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

Podpora inej dopravnej infraštruktúry.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Modernizácia obecného zberného dvora a výstavba kompostoviska.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.

Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenie 5.1.1

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenie 5.2.1

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Opatrenie 5.2.2

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Opatrenie 5.2.3

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenie 5.3.1

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenie 5.4.1

Revitalizácia protierózných opatrení.

Opatrenie 5.4.2

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Sociálne služby

Cieľ 6.1

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenie 6.1.1

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Opatrenie 6.1.2

Mladé rodiny s deťmi.

Opatrenie 6.1.3

Marginalizované skupiny.

Opatrenie 6.1.4

Nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenie 6.2.1

Podpora poradenskej činnosti.

Opatrenie 6.2.2

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenie 6.3.1

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Opatrenie 6.3.2

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Opatrenie 6.3.3

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Vzdelávanie

Cieľ 7.1

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenie 7.1.1

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Opatrenie 7.1.2

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Šport

Cieľ 7.2.

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenie 7.2.1

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Opatrenie 7.2.2

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1
Opatrenie 8.1.2
Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1
Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebne je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1
Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.
Aktualizácia www stránky obce.
Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.
Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EU.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
Modernizácia Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
Dostavba kamerového systému a iných bezpečnostných systémov.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1
Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1
Opatrenie 11.2.2
Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

4. Obsah (osnova).

1 ÚVOD

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HEĽPA

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

- 2.1. HISTÓRIA OBCE
- 2.2. PRÍRODNÉ POMERY
- 2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 2.4. DOPRAVA
- 2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 2.6. OBYVATEĽSTVO
- 2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ
- 2.8. BÝVANIE
- 2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE
- 2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE
- 2.11. SOCIÁLNA SFÉRA
- 2.12. ZDRAVOTNÍCTVO
- 2.13. ŠPORT
- 2.14. KULTÚRA
- 2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA
- 2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY
- 2.17. CESTOVNÝ RUCH
- 2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014
- 2.19. SAMOSPRÁVA

3 SWOT ANALÝZY

- 3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO
- 3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT
- 3.8 KULTÚRA
- 3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE
- 3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE HEĽPA

STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HEĽPA

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE HEĽPA

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HEĽPA

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 7.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 7.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 7.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 7.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 7.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 7.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 7.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 7.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 7.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 7.11. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HEĽPA

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRASR OBCE HEĽPA

- 7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRASR
- 7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

8 AKČNÝ PLÁN

- 8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
 8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
 8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
 8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
 8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
 8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
 8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HEĽPA
 9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU
 9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
 9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
 9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
 9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
 9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
 9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
 9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
 9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
 9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
 9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE
 10 ZÁVER
 11 POUŽITÁ LITERATÚRA

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu ako aj vzhľadom k procesu jeho spracovávania, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je PHRSR spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Program hospodárskeho rozvoja a rozvoja obce Hel'pa je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

PHRSR obce Hel'pa nadväzuje na ostatné strategické a koncepčné dokumenty na miestnej, národnej a nadnárodnej úrovni.

Miestnej úrovni

- **aktualizuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR NRSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast

- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

Obecné zastupiteľstvo obce Heľpa

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie).

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Heľpa o schválení aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa na programovacie obdobie 2015 – 2024

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy.

Vstupmi strategického dokumentu sú príslušné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva a zhodnotenie všetkých dostupných relevantných údajov o danom území a to z materiálov použitých pri vypracovaní strategického dokumentu.

Vstupy pre PHRSR predstavujú aj finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Na realizáciu programu bude potrebné zabezpečiť aj spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtu samotnej obce.

Pri procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie.

2. Údaje o výstupoch.

Výstupom implementácie PHRSR bude súbor aktivít, zameraných na posilnenie a skvalitnenie ekonomických, sociálnych a environmentálnych podmienok obce Heľpa vyplývajúcich z realizácie jednotlivých opatrení. Tieto aktivity prispievajú nielen ku skvalitneniu infraštruktúry, posilneniu

ekonomickej bázy, zvýšenia konkurencieschopnosti, ale aj k efektívnemu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov, k ochrane a tvorbe životného prostredia, a tiež k zmierňovaniu mikroklimatických zmien. Výstupy a výsledky implementácie PHRSR budú hodnotené v rámci sledovania hodnôt merateľných ukazovateľov.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Podpora projektov je zameraná na zlepšenie kvality života v obci s dôrazom na životné prostredie:

- zvýšenie energetickej efektívnosti budov,
- zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou,
- zlepšenie environmentálnych aspektov v obci prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- údržba a dostavba kanalizačnej siete so systémom čistenia splaškových odpadových vôd,
- zlepšenie systémov nakladania s odpadmi s ohľadom na ich druhotné využívanie,

Treba očakávať najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona 180/2013 Z. z. v platnom znení, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie PHRSR je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 180/2013 Z.z. a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

V zásade možno konštatovať, že PHRSR sa dotkne všetkých obyvateľov a návštevníkov obce Heľpa. PHRSR obce Heľpa je plánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. PHRSR vytvára predpoklady pre rozvoj územia, cieľom je získať optimálne urbanistické riešenie územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované využitie. Účelom je teda navrhnuť plnohodnotnú časť obce s vytvorením plôch pre rozvoj bývania a rekreácie. PHRSR rieši problémy v oblasti rozšírenia dopravy a technickej infraštruktúry na základe požiadaviek na novú výstavbu. Význam bude mať doprava z titulu služieb obyvateľstva obce v oblasti dochádzky do obce za špecifickými službami prevádzok lokalizovaných v obci. Regionálne územné vzťahy v regióne vytvárajú tlak aj na zvýšenie kvality prepojení susediacich obcí. Tento zámer pozitívne zmení kvalitu prepravných vzťahov, čo bude mať pozitívny, odľahčujúci efekt na jestvujúcej komunikačnej sieti a podporí tak udržateľnosť rozvoja v subtlých priestorových podmienkach sídla. Návrhy sa týkajú tak prietahov ciest 1. triedy obmedzením tranzitu nákladnej automobilovej dopravy, ako aj z hľadiska pobytu ľudí vo verejnom priestore miestnych ulíc doplnením sústavy cyklistických cestičiek a chodníkov pri hlavných komunikáciách, zmenami kategórií MK na obytné ulice a pripojením obce na regionálne a nadregionálne cyklistické ťahy spojené s krajinou štruktúrou. PHRSR počíta s nárastom počtu obyvateľov, čo bude popri intenzifikácii znamenať aj zväčšenie súčasnej zastavanej plochy obce s novými MK tak, aby ich riešenie prispelo k zvýšeniu kvality bývania: odstupy novej zástavby bývania za OP, situovanie nových funkcií vybavenosti a výroby pozdĺž dopravnej kostry, naopak zvýšenie podielu MK najnižších funkcií v prospech bytových funkcií miestnych ulíc.

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti

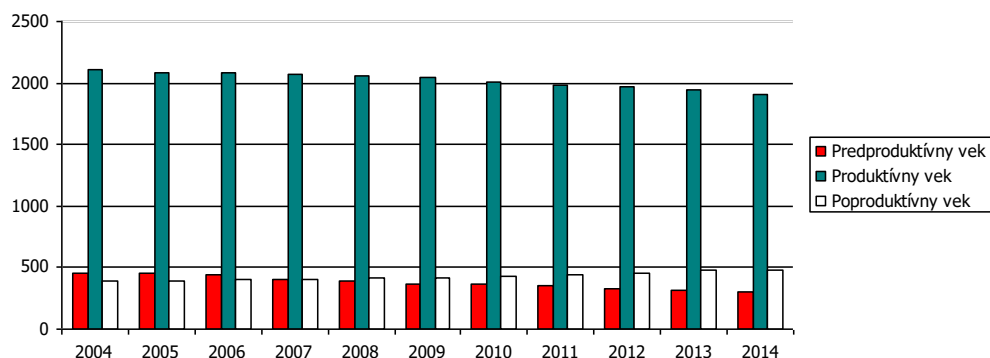
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 24,22 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 33,03 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 9,68 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	451	451	441	410	390	370	372	352	331	314	302

Produktívny vek	2106	2087	2083	2076	2055	2043	2011	1988	1970	1941	1902
Poproduktívny vek	388	394	399	404	416	422	426	437	454	474	482

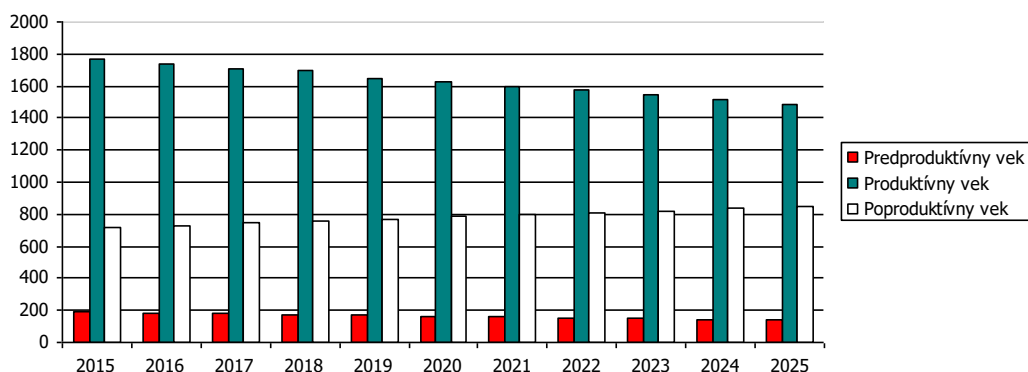
Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k poklesu vo vekovej skupine predproduktívneho a produktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2025.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov len v skupine obyvateľov poproduktívneho veku. Skupina v poproduktívnom veku by mala narásť do roku 2025 na 850.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	190	185	180	175	170	165	160	155	151	145	140
Produktívny vek	1768	1739	1711	1694	1651	1626	1600	1572	1543	1516	1488
Poproduktívny vek	715	729	744	757	769	783	796	808	822	836	850

Prognózy

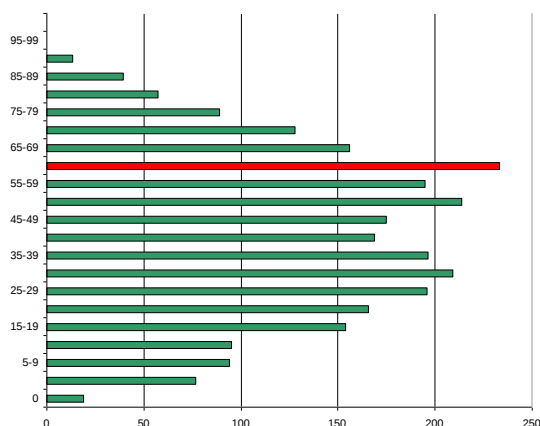
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k poklesu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov klesnúť na 2476.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

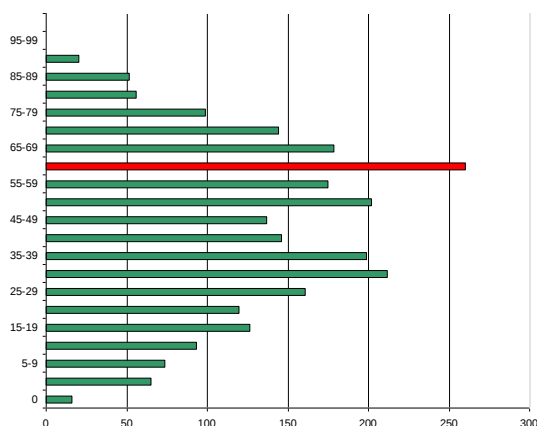
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	2674	2654	2636	2627	2590	2574	2556	2536	2516	2496	2476
0-4	19	18	18	18	17	17	16	16	16	15	15
5-9	77	75	73	72	70	68	67	65	64	62	60
10-14	94	92	89	85	83	80	77	74	71	68	65
15-19	95	92	90	97	95	92	94	94	94	94	94

20-24	154	150	146	142	138	134	130	126	122	118	114
25-29	165	160	157	154	134	133	126	120	113	106	99
30-34	196	191	186	181	176	171	166	161	156	151	146
35-39	209	210	210	210	211	211	212	212	212	213	213
40-44	196	197	197	197	198	198	198	199	199	200	200
45-49	169	166	162	159	156	153	150	146	143	140	137
50-54	175	169	164	159	153	148	142	137	132	126	121
55-59	214	212	210	209	207	205	204	202	200	199	197
60-64	195	192	189	186	183	181	178	175	172	169	167
65-69	233	238	242	246	248	253	257	260	264	268	272
70-74	156	159	162	165	169	172	175	178	181	185	188
75-79	128	130	133	135	137	140	142	144	147	149	152
80-84	89	90	92	93	95	96	97	99	100	102	103
85-89	57	57	57	57	57	56	56	56	56	55	55
90-94	39	41	43	45	46	48	50	51	53	55	57
95-99	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2015

2025

Návrh rozvoja bývania v obci je riešený nasledovnými postupmi :

- priebežným skvalitňovaním súčasného bytového fondu** – z vlastnej iniciatívy vlastníkov domov a bytov, využitie rezerv, ktoré predstavuje neobývaný, resp. prechodne obývaný domový a bytový fond v súlade so stanovenými podmienkami,
- dostavbou voľných prelúk – funkčné plochy** v rámci súčasnej uličnej rodinnej zástavby na pozemkoch v zastavanom území obce, využitím dopravne prístupných záhrad v zastavanom území obce.
- návrhom nových lokalít bytových budov (ktoré nezasahujú do chránených území)**

Na základe zhodnotenia územnotechnických daností navrhuje rozvoj bývania na disponibilných plochách v zastavanom území obce a na nových lokalitách. Žiadne tieto plochy nezasahujú do území so zvýšenou potrebou ochrany.

Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu aj smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, výrobné aktivity sa môžu koncentrovať v existujúcich výrobných areáloch, ktoré majú dostatočné rezervy pre intenzifikáciu. V súvislosti s predpokladom rastu počtu obyvateľov sa navrhuje dobudovanie občianskej vybavenosti a jej koncentrácia v hlavnom uzlovom priestore, definovanom ako centrálna zóna obce. Týmto opatrením sa zabezpečí optimálna pešia dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti celooobecného významu pre všetkých obyvateľov. Regulačné podmienky však umožňujú umiestňovať drobné prevádzky obchodu a služieb (do istého rozsahu zastavaných plôch) aj v iných častiach obce. Zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb prinesú návrhy v oblasti nekomerčnej

občianskej vybavenosti. Odporúča sa postupne uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov.

Pre rozvoj predškolskej výchovy a základného školstva sa navrhuje rekonštrukcia a znižovanie energetickej náročnosti budov, modernizácia a následná orientácia na zvyšovanie kvalitatívneho štandardu zariadení, na dobudovanie a zlepšovanie jestvujúceho stavu materiálno-technickej základne, zvyšovanie estetickej úrovne priestorov, vylepšovanie materiálneho vybavenia materskej a základnej školy modernými učebnými pomôckami, zvyšovanie úrovne špeciálnych učební výpočtovej techniky a sústavne zdokonaľovanie technického vybavenia. Plánuje sa zmena palivovej základne budov materských škôl – obstaranie technológie, rekonštrukcia budovy a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy, obstaranie vybavenia materskej školy. V základnej škole sa predpokladá: modernizácia vykurovacieho systému v ZŠ doplnením MaR hydraulické vyregulovanie systému, rekonštrukcia elektorinštalácie základnej školy, výstavba oplatenia budovy základnej školy, zriadenie Centra voľného času, rekonštrukcia strechy budovy klubu na „Školskom vršku“, obstaranie vybavenia základnej školy a vybudovanie environmentálnej triedy v ZŠ.

Predpokladá sa tiež: rekonštrukcia fasády objektu štadióna, výstavba oválneho okruhu okolo futbalového ihriska, výstavba oválneho okruhu okolo ľadovej plochy, zabetónovanie plochy ľadového ihriska, prekrytie ľadovej plochy, výstavba work – out ihriska., výstavba otvoreného detského ihriska, rekonštrukcia prekrytia hľadiska futbalového ihriska.

V oblasti kultúry sa pre obyvateľov plánuje: dostavba letného kina pri letnom amfiteátri, výstavba kultúrno spoločenského centra s kapacitou pre 200 - 300 osôb (spoločenská sála), výstavba viacúčelovej plochy pri amfiteátri a rekonštrukcia strechy budovy obecnej knižnice.

Počíta sa tiež s revitalizáciou verejných priestranstiev v centrálnej zóne obce, s výsadbou zelene a s výstavbou rozptylových plôch a chodníkov, doplnením detských atrakcií. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a k zdravému patriotizmu. Rozšírenie športového areálu a vytvorenie ďalších možností pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov, rekreáciu v krajine bude mať pozitívne sociálne dopady. Pre rôzne obecné podujatia, kultúrno-spoločenské a rekreačno-oddychové obecné aktivity v prírodnom prostredí sa navrhuje využívať novo navrhovanú športovo-rekreačnú a oddychovú prírodnú plochu.

Priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov bude mať rozvoj športovej infraštruktúry. Navrhované je skvalitnenie vybavenia súčasného futbalového areálu na úroveň viacúčelového športového centra obce.

Nárastom nových obyvateľov obce je potrebné v PHRSR počítať aj so skvalitnením a zlepšením dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Pre obyvateľov obce v súčasnosti je priamo v obci poskytovaná primárna zdravotnícka starostlivosť. Nadradená zdravotná starostlivosť je zabezpečená prevažne v okresnom meste Brezno. Primárna zdravotnícka starostlivosť bude do budúcnosti smerovať k zvyšovaniu kvality zdravotníckych zariadení, pomôcok, diagnostických prístrojov a pod. pre všetky skupiny obyvateľov, na čo je v súčasnom zariadení dostatok disponibilného priestoru.

PHRSR predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

V nevyužívaných disponibilných budovách a alternatívne v rámci podružných centier nových rozvojových zón bývania sa navrhuje umiestniť obecné klubové zariadenie pre denný pobyt miestnych seniorov dôchodcov s možnosťou komplexného vybavenia s programom.

Prijateľnosť činnosti, narušenie pohody a kvality života

Z hľadiska obyvateľstva realizáciu objektov podľa PHRSR obce možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa rozšíri ponuka bývania, pracovných miest a služieb. Vhodnými stavebnými a vegetačnými úpravami sa vytvoria esteticky pôsobivé prvky, čo pozitívne ovplyvní obraz obce a zvýši jej návštevnosť. Možné negatívne pôsobenie pri výstavbe na obyvateľstvo je nepriame prostredníctvom znečistenia ovzdušia, vznikom a nakladaním s odpadmi a hlukom z automobilov. Zaťaženie obyvateľstva znečistením ovzdušia je predovšetkým z vykurovania objektov a z výfukových plynov osobných automobilov. Možno predpokladať, že najvyššie koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí objektov budú nižšie, ako

sú príslušné limity. Výstavba nesmie ovplyvniť znečistenie ovzdušia jeho okolia nad prípustnú mieru a tým aj zdravotný stav obyvateľstva ani pri najnepriaznivejších podmienkach. Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí stanovuje orgán na ochranu zdravia. Podľa predpisu, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno - imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva. Nepriaznivo na obyvateľstvo vplýva poľnohospodárska výroba a to používaním agrochemikálií, prašnosťou a živočíšnou výrobou (zaťažuje územie najmä pachmi). Podzemné vody sa môžu stať pri lokálnych zdrojoch jedným zo závažných rizikových faktorov zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu, že znečisťujúce látky vyskytujúce sa vo vode pôsobia toxicky na živé organizmy. Strategický dokument nezvyšuje funkčné plochy pre poľnohospodársku výrobu. Zdrojmi hluku na území obce je automobilová doprava. V PHRSR je cieľom skvalitňovať a rozširovať dopravnú a technickú infraštruktúru na základe požiadaviek na novú výstavbu. Dopravná dostupnosť jednotlivých územných obvodov bude umožnená po jestvujúcich a taktiež novo navrhovaných pozemných komunikáciách komunikačného systému obce.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

Lokality NATURA 2000

Do katastra obce zasahuje lokalita NATURA 2000.

Na území katastra obce Heľpa sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Celé posudzované územie sa v súčasnej dobe nachádza v niektorom z vyšších stupňov územnej ochrany prírody. Rieka Hron tvorí hranicu medzi ochrannými pásmami Národných parkov Nízke Tatry a Muránska planina (2. stupeň ochrany v zmysle § 14 ods. 3 zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny – ďalej len „zákon“). Vlastné územie Národného parku Nízke Tatry (3. stupeň ochrany v zmysle § 14 ods. 2 zákona), vyhláseného Nariadením vlády SR č. 182/1997 Z. z., prebieha severným okrajom územia v podhrebeňovej časti hrebeňa Veľkej Vápenice (Pálenice) v závere doliny Koleso do sedla Priehyba a na kótu 1287,3 m n. m. za hranicou katastra. Vlastné územie Národného parku Muránska planina (3. stupeň ochrany v zmysle § 14 ods. 2 zákona), vyhláseného Nariadením vlády SR č. 259/1997 Z. z., prebieha v najjužnejšej tretine južnej časti územia oblúkom z kóty Rácovo (1089,5 m n. m.) na kótu 1216,8 m n. m. Južný okraj katastra zasahuje do východného okraja Národnej prírodnej rezervácie Veľká Stožka (5. stupeň ochrany v zmysle § 17 ods. 3 zákona). V zmysle § 19 ods. 4 zákona je prírodnou pamiatkou (5. stupeň ochrany) Jaskyňa vo vodojeme napriek tomu, že ide o hospodársky využívaný objekt. Obec nemá spracovaný miestny ÚSES. Základná osnova takejto materiálu – ekologická kostra krajiny – bola spracovaná v rámci krajinnoekologického plánu. Z prvkov regionálneho ÚSES, zachytených v ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (krajinná štruktúra a ÚSES) sa v predmetnom území nachádzajú navrhované biocentrá regionálneho významu (komplex Holého vrchu, Hájnice), ako aj navrhovaný biokoridor regionálneho významu, prebiehajúci v osi Brest – Nehovo – Kadlub – Hájnica – Heľpa – Stajňová – Celo a biokoridor nadregionálneho významu, prebiehajúci údolím rieky Hron. V zmysle Generelu nadregionálneho ÚSES SR sa v území nachádza biocentrum nadregionálneho významu (lesné komplexy v severnej časti územia), biocentrum provinciálneho významu Muránska planina (južne od osi Doliny za Nehovým) a biokoridor nadregionálneho významu, prebiehajúci hrebeňom Nízkych Tatier. V zmysle NECONET do územia zasahujú jadrové územia európskeho významu – na juhu E20. Muránska planina, ktoré až po údolie Hrona lemuje územie rozvoja prírodných prvkov s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru, na severe E29. Kráľovohorské Nízke Tatry, ktoré z južnej strany lemuje územie rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia, ako aj riečny ekologický koridor národného významu n5. Hron. Celé územie leží v priestore západokarpatského biosférického jadrového územia. Vzhľadom k tomu, že prevažná časť územia katastra je pokrytá funkciami regionálnych a nadregionálnych prvkov ÚSES, len v strednej časti územia severne od rieky Hron boli vymedzené plochy miestnych biocentier. Prítoky Hrona v tejto časti územia plnia funkciu reálnych miestnych biokoridorov, spájajúcich miestne biokoridory navzájom, resp. prepájajúce prvky ÚSES vyššej

hierarchickej hodnoty. V území boli vyčlenené nasledovné genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy.

1. Závadská skala – Temná – Priehyba – Chotárny grúň – Priehybka – Organy – Krajčovec. Komplex ochranných lesov v podhrebeňovej časti Veľkej Vápenice (Pálenice).
2. Krivý grúň. Ochranné lesy v závere doliny Krivul'a.
3. Hlboký potok. Prírodzene tečúci pravostranný prítok Hrona s pramennými oblasťami v záveroch Beľušovej doliny a doliny Pálenica. V poľnohospodárskej krajine má dobre vyvinuté bohaté brehové porasty, miestami charakteru lužného lesa, ktoré v zalesnených častiach doliny splývajú s okolitými lesnými porastami.
4. Heľpiansky potok. Kratší pravostranný prítok Hrona v poľnohospodárskej krajine, prírodzene tečúci, bohato meandrujúci, s dobre vyvinutými brehovými porastami, lokálne s rozsiahlejšími plochami mokradných spoločenstiev.
5. Krivul'a. Pravostranný prítok Hrona s prameniskami v závere rovnomennej doliny a doliny Jaseňovec má po severný okraj obce charakter prírodného lesného toku s málo meandrujúcim korytom a chudobnými, zväčša hlúčkovitými brehovými porastami a hodnotnými rastlinnými spoločenstvami v úzkej nive v dolnej časti toku.
6. Hučanské. Prírodzene tečúci horský až podhorský potok s bohatou vegetáciou brehových porastov v dolnej časti toku, ktoré v zalesnenej časti územia prechádzajú do redukovaných fragmentov až splývajú s okolitými lesnými porastami.
7. Hron. Rieka má v úseku, pretekajúcom katastrom, prírodný charakter s bohatými brehovými porastami a hodnotnými, vhodným hospodárením udržiavanými aluviálnymi lúkami. Lokálne sú priamo pri rieke vyvinuté skalné výstupy v aluviálnych medziach, ktoré hostia hodnotnú xerothermnú a petrofilnú vegetáciu. Do lokality je zahrnutá aj časť aluviálnych lúk, oddelených od rieky železnicou a štátnou cestou.
8. Čierťaž. Rozsiahly komplex pasienkov medzi dolinami Hlbokého potoka a potoka Krivul'a, z ktorých je v súčasnosti veľká časť zarastená náletovými drevinami. Časť pasienkov je udržiavaná a využívaná, čo spestruje krajinný ráz a podporuje biodiverzitu. V neužívaných častiach pasienkov sú lokálne plochy, majúce charakter lesných porastov.
9. Nižné dolinky – Hutky. Rozsiahly komplex pasienkov medzi dolinami potokov Krivul'a a Hučanské, sčasti zarastajúcich náletovými drevinami, sčasti intenzívne až polointenzívne využívaných. V obhospodarovanej časti územia dopĺňajú krajinný ráz hlúčky a línie mimolesnej zelene.
10. Heľpík – Rozkopaný vršok. Rozsiahla aluviálna medza na pravom brehu Hrona, ktorou je ohraničená niva rieky. Pomerne vysoká a strmá medza je porastená lokálne spoločenstvami krovín a drevín, majúcich miestami charakter lužného lesa, v západnej časti územia sú pomerne rozsiahle plochy lúk a pasienkov a vo východnej časti vystupujú na povrch rozsiahle skalné útvary s xerothermnou a petrofilnou vegetáciou.
11. Vakešová. Komplex hospodárskych a ochranných lesov, prevažne druhotného charakteru, v ktorých sú zachované fragmenty prírodných jedľobukových porastov s najhodnotnejšími časťami okolo rozsiahlejších skalných útvarov, vystupujúcich z lesných porastov. Do plochy lokality boli zahrnuté aj polointenzívne využívané lúky na okraji alúvia Hrona, zasahujúce do komplexu lesa, a bloky medzí v nich.
12. Kováčovský potok. Prírodzene tečúci potok s početnými prítokmi, lokálne s dobre vyvinutými brehovými porastami, ktoré miestami splývajú s okolitými lesnými porastami, lokálne s malými plochami nivných mokradí, porastených hodnotnou mokradnou vegetáciou.
13. Za vrchom – Hudákov vrch – Šindlárov vrch – Čierny vrch – Pribylinka – Brestinka – Kadlub. Veľmi cenný rozsiahly krajinný priestor južne od rieky Hron, tvorený rôzne veľkými enklávami skupín drevín, prevažne smrek s prímiesou ďalších ihličnanov, buka, brezy a ďalších listnáčov, charakteru rovnorodých, rovnovekých lesných porastov, striedajúcich sa s plochami intenzívnych i extenzívnych pasienkov, rôznymi sukcesnými štádiami riedkych drevinových formácií, brehových porastov a rôznych ďalších drevinových a kriačínových líniových i hlúčkových štruktúr.
14. Postal. Horná časť a pramenná oblasť bohato vetveného toku lokálne s dobre zachovalými brehovými porastami, ktoré zväčša splývajú s okolitými lesnými porastami, lokálne so zachovalými plochami aluviálnych a prameniskových mokradí.
15. Za Brestinkami – Rácovská dolina. Plocha kompaktných lesných porastov prírodného charakteru v geomorfologicky dobre ohraničenom priestore.
16. Nehovo. Záver málo členitého potoka s redukovanými brehovými porastami a malými plochami prameniskových spoločenstiev na krasovom reliéfe.
17. Sitárka. Komplex prírodných lesných porastov na krasovom reliéfe, nadväzujúcich na porasty NPR Veľká Stožka.

Veľká časť územia katastra Heľpy môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia bez zmien. Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá), zväčša je problém opačný, t. j. že sa veľké plochy pasienkov využívajú nedostatočne alebo vôbec. Sú v dostatočne pestrej mozaike s prírodnými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prírodzenej mimolesnej zelene, príp. vyžaduje len prípadné doplnenie. Lokálne sú plochy oráčín, ktorých celková výmera a absencia vnútornej diferencovanosti presahujú únosnú mieru a bolo by potrebné ich rozčleniť. Zväčša však aj takéto plochy susedia s veľmi bohatými a diferencovanými biotopmi (strže potokov, skalné okraje aluviálnych medzí a pod.). V oblasti lesného hospodárstva sú jestvujúce lesné porasty pomerne stabilné a s ich postupným dorastaním sa bude zvyšovať ich vnútorná stabilita, najmä u porastov, ktorých drevinové zloženie je v súlade s prírodnými podmienkami stanovišťa a historickým vývojom vegetácie v oblasti. U zmenených a premieňaných porastov je situácia zložitejšia, čo je zrejme z jestvujúcich poznatkov v širšom priestore, avšak tento fakt nehovorí o vhodnosti pestovania lesov na súčasných stanovištiach, ktoré nie je v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami (ÚPD Heľpa, 2011, s. 40-43).

DO katastrálneho územia obce zasahujú 3 lokality NATURA 2000.

Názov : Muránska planina

Kód územia : SKUEV0225

Kraj : BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

Rozloha : 20257,37 ha

Správca územia : NP Muránska planina

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vřbovo-topolové a jelšové lesy, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 4070* Kosodrevina, 5130 Porasty borievky obyčajnej, 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi, 6170 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty, 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6230* Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 6520 Horské kosné lúky, 7110* Aktívne vrchoviská, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 7220* Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 9410 Horské smrekové lesy, 40A0* Xerotermné kroviny, 91D0* Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91Q0 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy.

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený *Cucujus cinnaberinus*, kunka žltobruchá *Bombina variegata*, mlok karpatský *Triturus montandoni*, vydra riečna *Lutra lutra*, fúzač alpský **Rosalia alpina*, rys ostrovid *Lynx lynx*, bystruška potočná *Carabus variolosus*, ohniváček veľký *Lycaena dispar*, spriadač kostihojový **Callimorpha quadripunctaria*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, netopier veľkouchý *Myotis bechsteini*, uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, medveď hnedý **Ursus arctos*, netopier brvitý *Myotis emarginatus*, podkovár veľký *Rhinolophus ferrumequinum*, poniklec prostredný **Pulsatilla subslavica*, syseľ pasienkový *Spermophilus citellus*, vlk dravý **Canis lupus*, črievičník papučkový *Cypripedium calceolus*, zvonček hrubokoreňový **Campanula serrata*, poniklec slovenský **Pulsatilla slavica*, hraboš tatranský *Microtus tatricus*, netopier pobrežný *Myotis dasycneme*, kováčik fialový *Limoniscus violaceus*, netopier ostrouchý *Myotis blythi*, lietavec sťahovavý *Miniopterus schreibersii*, lykovec muránsky **Daphne arbuscula*, kyjanôčka zelená *Buxbaumia viridis*, zvonovec ľaliolistý *Adenophora lilifolia*, fúzač karpatský **Pseudogaurontia excellens*, podkovár južný *Rhinolophus euryale*, kobylka štysova *Isophya stysi*

Navrhované menežmentové opatrenia

Obnova zdroja potravy (zarybňovanie), Zvyšovanie rubnej doby, Predlžovanie obnovnej doby, Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrpák, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov, Stráženie (napríklad. hniezd dravcov), Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Kosenie a následné odstránenie biomasy 2 x ročne, Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Udržovanie zimových obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť, Údržba vletových otvorov pre netopiere v starých banských dielach, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov, Revitalizácia starých záťažových priestorov, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Revitalizácia spustených plôch, rumovísk a nepoužívaných ciest, Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod., Usmerňovanie návštevnosti územia, Odstraňovanie úspešných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Spaľovanie biomasy (napr. trstiny počas zimných mesiacov), Oplotenie chráneného územia.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Ťažba a úprava rudných surovín, Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Ťažba ostatných nerastov, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Diaľkové rozvody elektriny, Lyžiarske vleky, Lyžiarske zjazdové trate, Zasnežovanie lyžiarskych tratí, Jazda na snežných skútroch, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Golfové ihriská, Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba ostatných

nerastov, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Skládky odpadu, Diaľnice (20.9.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/>).

Názov : Alúvium Hrona

Kód územia : SKUEV0303

Kraj : BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

Rozloha : 225,05 ha

Správca územia : NAPANT

Biotopty, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, 3260 Nižinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculon fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpskeho stupňa, 6510 Nižinné a podhorské kosné lúky, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený *Cucujus cinnaberinus*, hlavátka podunajská *Hucho hucho*, hlaváč bielooplutvý *Cottus gobio*, kunka žltobruchá *Bombina variegata*, kunka červenobruchá *Bombina bombina*, mlok karpatský *Triturus montandoni*, vydra riečna *Lutra lutra*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, netopier brvitý *Myotis emarginatus*, netopier pobrežný *Myotis dasycneme*, netopier ostrouchý *Myotis blythi*, plž severný *Cobitis taenia*, mihul'a *Eudontomyzon* spp.

Navrhované menežmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysoké hladiny podzemnej vody), Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapakáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Obnova zdroja potravy (zarybňovanie), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. triedy, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Športové areály, Malé vodné elektrárne, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Zriaďiť rybochovné zariadenie, Zriaďiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba keramických a žiaruvzdorných ilov, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Diaľnice, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Prístavy, plavebné kanály a komory, Umiestnenie vodného diela, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Skládky odpadu, Melioračné sústavy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Telekomunikačné stôžiare a transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Stôžiare elektrických vedení, transformačné stanice, Nekryté športové ihriská, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Golfové ihriská, Lyžiarske zjazdové trate, Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie, Zábavné parky, Parky (príemestské, rekreačné a pod.), Zoologické a botanické záhrady, Bytové domy, Rodinné domy, Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.), Hotely a motely, Všetky penzióny a chaty, Kempingy, Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodávaním pozemkov, Budovy pre maloobchod a drobné služby, Budovy pre veľkoobchod, Autoservisy, Čerpacie stanice, Dopravné a telekomunikačné budovy, Stanice (autobusové, železničné), Hangáre a depá, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Priemyselné budovy a sklady, Priemyselné nádrže a silá, Skladovacie plochy všetky, Amfiteátre, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Budovy pre výskum, Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia, Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Kaplnky a kostoly, Cintoríny, Krematóriá, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Zmeny rekreačných objektov na priemyselné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na obytné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.), Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmelnice a záhrady, bez limitu...

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Skládky odpadu, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky), Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím, Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy,

Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím, Diaľnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd, Banské stavby a ťažobné zariadenia Malé vodné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spalovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, Automobilové a motocyklové dráhy (20.9.2015, <http://www.sopsr.sk/natura/>).

Názov : Kráľovohoľské Tatry

Kód územia : SKUEV0310

Kraj : ŽILINSKÝ KRAJ

Rozloha : 30478,97 ha

Správca územia : NAPANT

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy, 4060 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni, 4070* Kosodrevina, 6150 Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte, 6210 Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6230* Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 6520 Horské kosné lúky, 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská, 7220* Penovcové prameniská, 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz, 8110 Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni, 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 9150 Vápnomilné bukové lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 9410 Horské smrekové lesy, 91D0* Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách, 91Q0 Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený *Cucujus cinnaberinus*, hlaváč bielooplutvý *Cottus gobio*, kunka žltobruchá *Bombina variegata*, mlok karpatský *Triturus montandoni*, vydra riečna *Lutra lutra*, fúzač alpský *Rosalia alpina*, Boros *Schneideri*, rys ostrovid *Lynx lynx*, bystruška potočná *Carabus variolosus*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, netopier veľkouchý *Myotis bechsteini*, uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, medveď hnedý *Ursus arctos*, vlk dravý *Canis lupus*, črievičník papučkový *Cypripedium calceolus*, zvonček hrubokoreňový *Campanula serrata*, hraboš tatranský *Microtus tatricus*, svišť vrchovský *Marmota marmota latirostris*, netopier pobrežný *Myotis dasycneme*, kyjanôčka zelená *Buxbaumia viridis*, zvonovec ľalioľistý *Adenophora lilifolia*, mlynárik východný *Leptidea morsei*, jazyčník sibírsky *Ligularia sibirica*, pimprlík močiarny *Vertigo geyeri*.

Navrhované menežmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Predlžovanie obnovnej doby, Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu, Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Šetné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, Stráženie (napríklad. hniezd dravcov), Obnova zdroja potravy (zarybňovanie), Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. triedy, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Diaľkové rozvody elektriny, Nekryté športové ihriská, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Skokanské mostíky, Golfové ihriská, Lyžiarske vleky, Lyžiarske zjazdové trate, Ťažba a úprava rudných surovín, Povrchové lomy vápencové, dolomitové, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba ostatných nerastov, Umiestnenie vodného diela, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spalovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Sklady odpadu, Hotely a motely, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok, Kempingy, Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest, Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Priemyselné budovy a sklady, Priemyselné nádrže a silá, Skladovacie plochy všetky, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov, Ťažobné a geotermálne vrty, Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy), Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Zriadiť rybochovné zariadenie, Diaľnice, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Prístavy, plavebné kanály a komory,

Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice Zábavné parky, Zoologické a botanické záhrady, Bytové domy, Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.), Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov, Budovy pre veľkoobchod, Autoservisy, Čerpacie stanice, Dopravné a telekomunikačné budovy, Stanice (autobusové, železničné), Hangáre a depá, Skladovacie plochy len nad 100 m², Amfiteátre, Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Budovy pre výskum, Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia, Kaplnky a kostoly, Kríže, Cintoríny, Krematóriá, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Zmeny rekreačných objektov na priemyselné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.), Zmeny obytných objektov na rekreačné, Zmeny obytných objektov na priemyselné, Zriadenie alebo zrušenie verejných sádov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádz, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu,

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Ťažba a úprava rudných surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím, Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy, Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko, Ťažba ostatných nerastov, Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím, Diaľnice, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Banské stavby a ťažobné zariadenia, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Spaľovne odpadu, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu, Stavby hutníkeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu, Sklady odpadu, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, Automobilové a motocyklové dráhy, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery (20.9.2015, <http://www.soprs.sk/natura/>).

PHRSR obce Heľpa nebude mať negatívny vplyv na chránené územia a lokality NATURA 2000.

Všetky činnosti sa budú realizovať mimo chránených území. V PHRSR sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES). Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- pásmo hygienickej ochrany areálu PD
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, potrubia vodovodu a kanalizácie
- ochranné pásma ciest I. triedy (platia mimo zastavaného územia)

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.

Uplatnenie dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Vzhľadom na polohu v území, charakter a rozsah návrhu tento nevyvolá žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení.

- obyvatelia obce Heľpa
- fyzické a právnické osoby podieľajúce sa na využívaní územia obce
- združenia pôsobiace v obci

2. Zoznam dotknutých subjektov.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo obrany SR, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Brezno, Oddelenie územného plánovania,
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Regionálna správa ciest BBSK
- Okresný úrad Brezno, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Brezno, Pozemkový a lesný odbor,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva
- Okresný úrad, Oddelenie civilnej ochrany a krízového riadenia,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
- Stredoslovenská energetika, a.s.,
- Slovenská elektrizačná prenosná sústava, a.s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava
- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia a.s., Mlynské nivy 44, 821 09 Bratislava
- Eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava
- Slovak Telecom, Karadžičova 10, 825 13 Bratislava
- Orange Slovensko, Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava
- Telefónica O2 Slovakia s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava
- Obec Závadka nad Hronom
- Obec Pohorelá

3. Dotknuté susedné štáty.

PHRSR obce Heľpa nezasahuje do záujmového územia a pôsobnosti iných štátov.

V. Doplňujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).

Pôsobnosť strategického dokumentu vymedzujú nasledujúce mapové podklady.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.

PHRSR obce Heľpa integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Heľpa 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na pôvodný PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ

2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+. Pri spracovaní strategického dokumentu sa vychádzalo z podkladov (dotazníkový prieskum), kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Heľpa, 29.12.2015

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia.

Starosta: Peter Hyriak, Adresa: Obec Heľpa, Farská 588/2, 976 68 Heľpa

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.

.....
starosta obce

.....
pečiatka